

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **Z. Y.**, zastoupený Mgr. Pavlínou Zámečnickovou, advokátkou se sídlem v Brně, Příkop 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 4. 2008, č. j. 28 Az 58/2007 - 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené advokátce stěžovatele Mgr. Pavle Zámečnickové **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 28. 8. 2007, č. j. OAM-814/VL-07-08-2006 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalované Ministerstvo vnitra neudělilo žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Hradci Králové žalobou; ten ji rozsudkem ze dne 9. 4. 2008, č. j. 28 Az 58/2007 - 40, zamítl. V odůvodnění tohoto rozsudku krajský soud uvedl, že žalobce neuvedl žádné azylově relevantní důvody ve smyslu § 12 zákona o azylu. Sama skutečnost, že žalobce praktikuje tzv. „čistý islám“ takový závěr neimplikuje; jen stěží lze přitom věřit (žalobou tvrzenému) vážnému zájmu policie a dalších bezpečnostních složek o žalobce a jeho cílenému pronásledování z těchto důvodů. Ze zpráv o situaci v Kazachstánu vyplývá, že komunity nezávislých muslimů zde žijící mají možnost svou víru svobodně praktikovat, pakliže se neprotiví zákonu o povinné registraci. Jakkoli tato přísná kontrola může vést v některých případech k excesům ze strany některých úředních osob, v principu nejde o překročení rámce vymezeného mezinárodními smlouvami (čl. 9 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a

čl. 18 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech). Pokud jde o informace zdůrazňované žalobcem, ty se týkají konkrétních osob a poukazují na jejich problémy v zemi původu, přestože podle názoru soudu lze objektivnější pohled na věc získat ze zpráv pocházejících z různých nezávislých informačních zdrojů. Ve smyslu § 13 zákona o azylu pak nebyly zjištěny informace, které by žalovaného zavazovaly k podrobnějším úvahám ve smyslu daného ustanovení; obdobný závěr náleží i posouzení § 14b zákona. Krajský soud dále konstatoval, že rozhodnutí správního orgánu, v němž bylo použito správní uvážení (§ 14 zákona o azylu), může soud přezkoumat jen po formální stránce a po věcné stránce pouze v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze správním uvážením stanovené. O takový případ se v projednávané věci nejednalo. Konečně ani v části rozhodnutí, kterou žalovaný nepřiznal žalobci doplňkovou ochranu, soud neshledal nelogičnost nebo pochybení. Žalobce netvrdil a ani žalovanému či krajskému soudu není (nebyla) známa informace, nasvědčující závěru, že by návrat žalobce představoval rozpor s mezinárodními závazky. Neudělení azylu či doplňkové ochrany nelze posoudit jako postoj České republiky, který by byl v rozporu s veřejným zájmem.

Rozsudek napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, v níž uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel má především zato, že žalovaný tím, že nedostatečně zjistil skutkovou podstatu, porušil § 2 odst. 4 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a to takovým způsobem, že mohla být ovlivněna zákonnost, a pro tuto vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí zrušit. V důsledku nedostatečně zjištěného stavu věci a nesprávného posouzení došlo ke zkrácení práv stěžovatele a k porušení § 12 písm. b) zákona o azylu. O mezinárodní ochranu stěžovatel požádal z důvodu pronásledování kvůli vyznávání tzv. „čistého islámu“. Vzhledem k tomu, že byl pronásledován státním orgánem, pouze logickým následkem jeho chování bylo, že pomoc u státních orgánů nehledal. Žalovaný se s relevantním důvodem (pronásledování z důvodu náboženství) nevypořádal a vycházel pouze z obecných informací a nevážil konkrétní situaci stěžovatele. Takový postup odporuje § 3 správního řádu. Co se týče povinnosti registrace skupin vyznávajících islám, stěžovatel ji chápe jako omezení svobody a vzhledem k praktikám policie má i důvodnou obavu ze zneužití informací poskytovaných při registraci. Navíc výsledky stěžovatele nesměřovaly k tomu, aby se i se svou náboženskou skupinou zaregistroval, ale aby spolupracoval s policií a udával jí osoby vyznávající islám, které by pak policie pomocí podvržených důkazů stíhala. Stejný osud hrozil i stěžovateli, neboť i některé osoby v jeho okolí byly již za pomoci těchto praktik odsouzeny a jemu bylo v tomto smyslu vyhrožováno. Závěrem stěžovatel poukazuje na porušení § 2 odst. 4 správního řádu, neboť žalovaný rozhodnutím ze dne „3. 4. 2009“, č. j. OA-6/VL-20-12-2006, vyhověl žadateli, jenž opustil Kazachstán taktéž kvůli pronásledování z důvodu náboženství. Oba případy jsou skutkově téměř shodné, a proto zde vznikly neodůvodněné rozdíly při rozhodování. Stěžovatel uzavírá, že důvody, které ho vedly k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice, jsou dostatečné pro udělení mezinárodní ochrany z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu.

Žalovaný ve svém vyjádření k věci navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud, ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele a je podmíněn již zmíněným přesahem jeho vlastních zájmů.

Úvodem Nejvyšší správní soud uvádí, že zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb., s účinností ke dni 13. 10. 2005. Pokud jde o jeho výklad, ten byl podán např. v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, dle kterého *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

K otázce legitimacy požadavku na registraci náboženských skupin se Nejvyšší správní soud opakovaně vyjádřil například v rozsudku ze dne 24. 4. 2008, č. j. 7 Azs 12/2008 - 98; konkrétně postavením vyznavačů tzv. „čistého islámu“ v Kazachstánu se zabýval např. v rozsudku ze dne 5. 12. 2007, č. j. 3 Azs 89/2007 - 68, či v usnesení ze dne 2. 10. 2008, č. j. 3 Azs 57/2008 - 69 (všechny dostupné z <http://www.nssoud.cz>). Na základě nich lze shrnout, že požadavek na registraci náboženských skupin, upravený příslušnými zákony, není do té míry diskriminační, aby ho bylo možno považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Stát má možnost svobodu projevu náboženského vyznání omezit, jsou-li taková omezení předepsaná zákonem a jsou-li nutná k udržení veřejné bezpečnosti, pořádku, zdraví, morálky nebo ochraně základních práv a svobod jiných osob. V dané věci je podstatné, že stěžovatel sám byla nečinný a nevyužil žádných dostupných prostředků pro svou ochranu (např. z informace UNHCR z 18. 5. 2006 vyplývá, že proběhl soudní proces se sufijskou komunitou, která patří mezi tzv. „pravé muslimy“, ale soud rozhodl ve prospěch této komunity). Jestliže tedy stěžovatel tvrzené jednání policie s jinými kazašskými státními orgány vůbec neřešil, nelze ani predikovat, že by mu případná pomoc byla odepřena (obdobně viz rozsudek ze dne 25. 8. 2006, č. j. 8 Azs 170/2005 - 90, dostupný z <http://www.nssoud.cz>). K samotným postupům policejních orgánů v Kazachstánu, stejně jako k údajné korupci panující v jejich kruzích, se Nejvyšší správní soud již taktéž v minulosti obecně vyjádřil, a to např. ve svém rozsudku ze dne 10. 6. 2008, č. j. 8 Azs 23/2008 - 75 (dostupný z <http://www.nssoud.cz>); i v této souvislosti dovodil, že stěžovatel především musí vyčerpat možnosti ochrany

dostupnými vnitrostátními prostředky a teprve selžou-li tyto, lze dále uvažovat o možném naplnění azylových důvodů ve smyslu § 12 zákona o azylu.

S ohledem na výše uvedené je tedy zřejmé, že závěr krajského soudu, dle kterého stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, které by byt jen naznačovaly, že by byl ve vlasti vystaven pronásledování z důvodů pro azylové řízení významných (§ 12 zákona o azylu) je zcela v souladu s ustálenou judikaturou zdejšího soudu.

Pokud jde o námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci, názor krajského soudu dle kterého ve správním řízení leželo břemeno tvrzení azylově relevantních důvodů především na stěžovateli, odpovídá judikatuře Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 16. 9. 2005, č. j. 6 Azs 224/2004 - 37, dostupný z <http://www.nssoud.cz>). Za situace, kdy stěžovatel fakticky žádné azylově relevantní důvody neuváděl a ve své žádosti o azyl (a na ni navazujících výpovědích ve správním řízení) se zmiňoval pouze o problémech vyplývajících nepochybně z nerespektování vnitrostátní legislativy (které však, jak již bylo uvedeno, s příslušnými orgány neřešil), nelze hovořit ani o důkazní nouzi, potřebě blíže objasnit stěžovatelem uváděné skutečnosti, či přechodu důkazního břemene na správní orgán. K námitce, že krajský soud a žalovaný vycházeli pouze z obecných informací, aniž by zohlednili konkrétní situaci stěžovatele, lze odkázat například na závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, (dostupný z <http://www.nssoud.cz>), dle kterého *„absence tvrzení azylově relevantních skutečností ze strany žadatele o azyl může být jen ztěží nahrazena zjištěními správním orgánem jinak získanými (...) Pokud však žadatel o azyl žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů vystaven není (resp. nemůže mít z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach), nebo takové skutečnosti ani netvrdí, pak přes skutečnost, že pochází ze země, která je (...) problematická, nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu.*

Pokud se týká aplikace doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (dříve překážky vycestování), Nejvyšší správní soud konstatuje, že tu je možné přiznat žadateli o azyl i v případě, kdy nesplňuje důvody pro udělení azylu, avšak pokud existuje důvodná obava, že by mu po navrácení do vlasti hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy (uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu nebo pokud by vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky). Nejvyšší správní soud se již dříve v případech týkajících se vyznavačů tzv. „čistého islámu“ vyjádřil i k otázkám nutnosti udělení tzv. doplňkové ochrany. Ve svém rozsudku ze dne 21. 5. 2005, č. j. 3 Azs 24/2008 - 73 (dostupný z <http://www.nssoud.cz>), dospěl k závěru, že např. podle informací Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (kterého jistě nelze podezírat ze zaujatosti) z května 2006 nejsou nezávislí muslimové v Kazachstánu vystaveni žádné perzekuci ani nátlaku a neexistují ani žádné informace o tom, že by byli vystavováni pravidelným domovním prohlídkám, s výjimkou osob podezřelých ze členství v Hizb ut-Tahrir. Navíc to, zda se stěžovatel dostane do konfliktu s místními zákony, je ve velké míře závislé na jeho dalším jednání, neboť, jak bylo výše uvedeno, povinná registrace náboženských skupin nevybočuje z mezí stanovených mezinárodními úmluvami. Osoba, která se tomuto

požadavku nepodřídí, je pak vystavena oprávněné pozornosti státních orgánů (shodně viz usnesení ze dne 2. 10. 2008, č. j. 3 Azs 57/2008 - 69, dostupné z <http://www.nssoud.cz>).

K odkazu stěžovatele na neodůvodněné rozdíly při rozhodování žalovaného je především nutno uvést, že jde o argumentaci zcela neurčitou. Nelze tak ani posoudit, zda existence rozhodnutí, které kasační stížnost označuje za případ jiného právního hodnocení skutkově obdobné věci, byla stěžovateli známa již v době před vydáním napadeného rozsudku či nikoliv. Pokud by tomu tak bylo, meritornímu projednání této námítky by bránilo ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s., dle kterého je kasační stížnost nepřijatelná, opírali se o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. V opačném případě by tato nově uplatněná argumentace mohla být za určitých okolností Nejvyšším správním soudem přijata (srov. jeho rozsudek ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155, dostupný na www.nssoud.cz); podmínkou takového postupu by však byla dostatečná míra její konkrétnosti. Vzhledem k tomu že stěžovatel přesně nespecifikoval správní rozhodnutí na něž odkazuje (uváděné datum vydání rozhodnutí „3. 4. 2009“ je evidentně nonsens), nerozvedl, v čem konkrétně se má právní názor v něm vyjádřený odlišovat od právního názoru vyplývajícího z rozhodnutí žalovaného v této věci, a ani toto rozhodnutí (alespoň ve fotokopii) nepředložil, Nejvyšší správní soud tuto stížní námitku posoudil jako nekonkrétní a proto meritorně neprojednatelnou. V rovině obecné pak sluší opětovně poukázat na závěry shora citovaných rozhodnutí, v nichž Nejvyšší správní soud dospěl ve shodě s žalovaným k závěru, dle kterého vyznavači tzv. „čistého islámu“ nejsou v Kazašské republice pronásledováni, diskriminováni ani nepřiměřeně trestáni. Z toho je zřejmé, že tendence rozhodování zjevně směřuje k neudělování mezinárodní ochrany z důvodů vyznávání tzv. „čistého islámu“; rozhodl-li přesto žalovaný jinak v jednom případě lze oprávněně mít zato, že takové rozhodnutí bylo odůvodněno specifickými okolnostmi dotčeného žadatele.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje jeho vlastní zájmy.

Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost jako nepřijatelnou; proto ji podle § 104a s. ř. s. usnesením odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta. Ustanovené zástupkyni stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. převzetí a přípravu zastoupení a doplnění kasační stížnosti, ve výši 2100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za dva úkony právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky (tj. 600 Kč), celkem tedy 4800 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. října 2008

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu